

21.06.2022

Asia/9

§ 397

Lumenhallinnan ratkaisuvaihtoehdot

HEL 2022-007071 T 10 05 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi lumenhallinnan vaihtoehtojen valmistelutilanteen ja käydä lähetekeskustelun syksyn jatkovalmistelua koskien.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi kaupunkiympäristötoimialan toiveen siitä, että asia huomioidaan tulevissa talousarvion valmisteluissa siten, että tarvittavat talvihoidon laadun parantamisen toimenpideohjelman määrärahatarpeet (liite 1) tulee turvatuksi.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat johtava asiantuntija Meri Louekari ja yksikön päällikkö Pekka Isoniemi. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmoskoski

Lisätiedot

Tero Koppinen, projektinjohtaja, puhelin: 310 78342
tero.koppinen(a)hel.fi
Meri Louekari, johtava asiantuntija, puhelin: 310 37375
meri.louekari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talvihoidon laadun parantamisen toimenpideohjelma 2023-2033
- 2 Lumen käsittelyn toimintamalli - vaihtoehtojen yhteiskuntataloudellinen arviointi 20.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupungin kehittyminen muuttaa jatkuvasti lumenkäsittelyä, vastaanotopaikat keskittyvät ja ne joutuvat kilpailemaan alueiden muun käytön kanssa tilasta. Helsingin maankäyttö tiivistyy merkittävästi, jolloin lumitilaa jää kaupunkirakenteeseen entistä vähemmän ja pois kuljetettavaa lunta syntyy samalla lumisyvyydellä enemmän.

Nykytilanteessa Helsingin kaupungin lumen vastaanottotarve normaalin talvena on noin 50 000 kuormaa, keskirunsaana talvena noin 100 000–140 000 kuormaa ja runsaslumisena talvena yli 200 000 kuormaa. Lumi ei sada tasaisesti talven aikana ja siten lumen vastaanoton kapasiteettia tulee tarkastella myös päivä- ja viikkotasolla. Tulevaisuudessa lumen määrä saattaa keskimääräisesti vähentyä, mutta lumen vastaanotossa pitää edelleen varautua myös runsaisiin lumisaateisiin. Runsaalumisien talvien tai päivien määrää ei tiedetä ennalta, joten niiden aiheuttama riski sekä palvelutasoon että kustannuksiin jää riskienhallinnan keinoin arvioitavaksi. Varautumisratkaisuna tulee määrittää toimintatavat erilaisiin tilanteisiin, jotta kaupunki on asukkaille ja elinkeinoelämälle mahdollisimman hyvin toimiva kaikissa tilanteissa.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti lokakuussa 2019 hyväksyä Helsingin lumen käsittelyn periaatteet ohjeellisesti noudatettavaksi kaupunkiympäristön toimialalla. Tässä yhteydessä päätökseen kirjattiin erikseen, että Helsinki selvittää aktiivisesti vaihtoehtoisia ratkaisuja lumen merivastaanoton lopettamiseksi ja pyrkii lopettamaan lumenkaadon mereen viimeistään 2021 talvella kaupunginvaltuuston 25.9.2019 päätöksen mukaisesti ottaen huomioon kokonaisvaikutukset ympäristöön.

Kokonaisvaikutusten arviointia varten kaupunkiympäristön toimiala on laatinut keväällä 2022 alustavan lumen käsittelyn vaihtoehtojen yhteiskuntataloudellisen arvion päävaihtoehdoille. Vertailukohteina on tarkasteltu maaläjityksen lisäämistä Helsingissä, asukaspysäköintipaikkojen käyttöä, lumen merikaadon jatkamista, lumen sulattamista, Eläintarhan sulatuslaitosta, sulatuspaikkojen verkostoa käyttäen merivesisulatusta tai lämmitysenergisulatusta sekä lumen kuljettamista Helsingin ulkopuolelle.

Ympäristöministeriön selvityksessä vuodelta 2020 lumen mereen sijoittamisen haitallisista tai rehevöittävästä aineista ei todettu pitoisuuden pienuuden vuoksi aiheutuvan merkittävää riskiä meriympäristölle. Ympäristöministeriö totesi, että lumen mereen sijoittamista ei ole tarpeen kieltää lailla. Edelleen ympäristöministeriö katsoi, että ohjauskeinoista tarkoituksenmukaisimpana voidaan pitää lumen mereen sijoittamisen kieltämistä tarvittaessa ja kuntien omat paikalliset olosuhteet huomioiden ympäristönsuojelulain mukaisilla ympäristönsuojelumääräyksillä. Helsingin lumenhallinnan kokonaisvaikutusten arvioinnissa pyritään

löytämään ratkaisu, jossa lumen merivastaanotto lopetetaan kokonaan normaaliolosuhteissa, ja myös poikkeuksellisten lumitilanteiden tapauksessa kaupunki toimisi yhteiskunnallisten kokonaisvaikutusten kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

Keväällä 2022 tehty arvio perustuu lumen käsittelyn määriin päivä-, viikko- ja vuositasoilla. Kaikista lumen käsittelyn vaihtoehdoista ei ole saatavilla vielä tarkkoja lähtöarvoja ja ne edellyttävät edelleen kokeiluja sekä lisäselvityksiä sekä kokeiluista saatavia kokemuksia. Esimerkiksi meriveteen perustuvan sulatuslaitteiden verkoston toimintaedellytysten tutkimiseen ja kehittämiseen mennee vielä useita vuosia. Arvion perusteella maaläjitys ja meriveteen perustuva sulatus vaikuttavat parhailta vaihtoehdoilta. Lumen vastaanottoa paikkojen tarkastelu on ensisijaisen tärkeä osa lumen käsittelyn hallintaa. Yhtenä toimenpiteenä esitetään meriveteen perustuvan lumen sulatuslaitteen kaupunkitasoista kokeilua eli nykyisen kokeilun ja laitekehityksen jatkamista vuosina 2022–2025.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tero Koppinen, projektinjohtaja, puhelin: 310 78342
tero.koppinen(a)hel.fi
Meri Louekari, johtava asiantuntija, puhelin: 310 37375
meri.louekari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talvihoidon laadun parantamisen toimenpideohjelma 2023-2033
- 2 Lumen käsittelyn toimintamalli - vaihtoehtojen yhteiskuntataloudellinen arviointi 20.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano